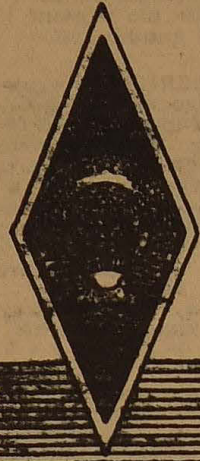

З святом Жовтня, товариші!

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ЗА НАУКОВІ КЛАДРИ

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р.

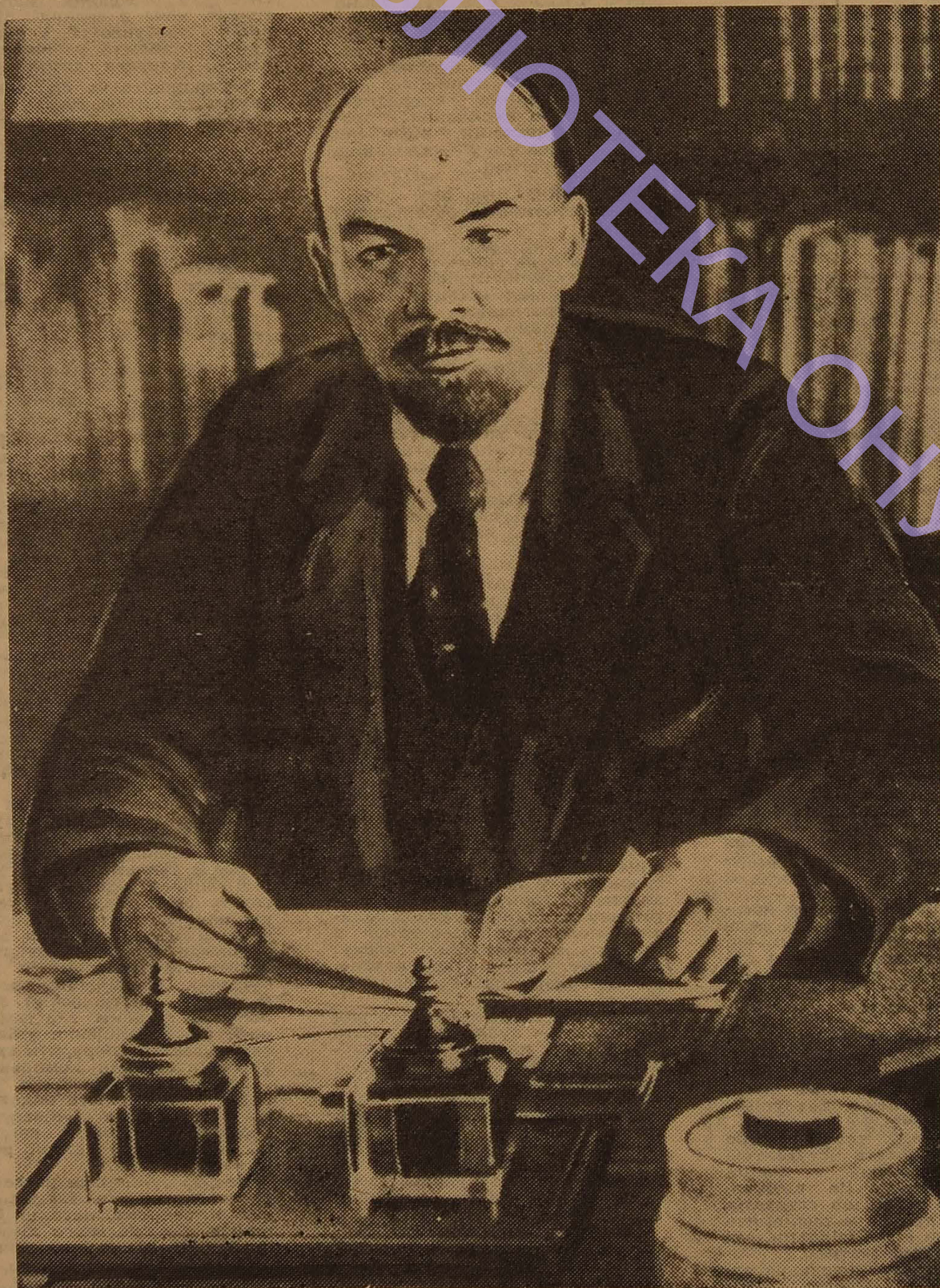
№ 34 (1727).

4 ЛИСТОПАДА 1988 РОКУ.

Ціна 2 коп.

Слава
більшовикам-
ленінцям,
ветеранам партії,
війни і праці!

(Із Закликів ЦК КПРС).

«Разговор с товарищем Лениным»

Відома фотографія відобразила Ілліча в його робочому кабінеті у Кремлі. Не так уже й багато збереглося кіно-та фотодокументів, що донесли до нас образ засновника Країни Рад, живі лєнінські риси. Однак історія представленої тут фоторепродукції незвичайна. Зроблена вона з фотолістівки, випущеної в перші роки Радянської влади за кордоном. Одна з цих листівок зберігається у зібранні одеського колекціонера М. Б. Пойзнєра.

Якою ж була сила і притягальність лєнінських ідей, яким був його особистий вплив на людей,

якщо невідоме зарубіжне видавництво, ризикуючи власним благополуччям, зважилося на такий крок. На жаль, поки що залишаються невідомими обставини випуску і розповсюдження цього прекрасного історичного документа. Є підстави гадати, що листівка видана в Австрії або Швейцарії.

Крізь роки придивляються до нас лєнінські очі: які ви! Чим живете! Чи вірні ідеям Жовтня! І треба володіти громадянською мужністю, щоб чесно відповісти на ці питання перед власною совістю.

Перебудова живе і набирає силу

27 жовтня ц. р. в університеті відбулася V звітно-виборна партійна конференція. Із звітною доповіддю «Про роботу парткому за період з 23 жовтня 1985 р. по 27 жовтня 1988 р.» виступив в. о. секретар парткому Б. А. Пережніак.

У роботі конференції взяли участь перший заступник завідуючого відділом науки і учбових закладів ЦК Компартії України тов. Попович О. С., перший секретар Одеського міського Компартії України тов. Хмельнюк В. Я., завідуючий ідеологічним відділом Одеського обкому Компартії України тов. Бойченко С. Н., перший секретар Центрального райкому Компартії України м. Одеси тов. Михайленко Л. С.

У дебатах по доповіді виступили комуністи С. І. Аппатов, Н. М. Шляхова, О. І. Герасимов, І. М. Попова, О. М. Кефак, Л. Х. Калуст'ян, Є. М. Прісовський, Г. Є. Дедякін, М. І. Абрамов, В. І. Нікітін, Ю. П. Бошко, Л. М. Терент'єва, В. Я. Хмельнюк, Ю. С. Романов, М. Т. Щербань, С. М. Кічмаренко, А. А. Жаборюк, В. П. Ващенко, І. П. Зелінський, О. С. Попович.

По закінченні дебатів делегати прийняли розгорнуту постанову. Обрано новий склад парткому.

Новий склад парткому і виступи делегатів публікуються в сьогоднішньому номері «ЗНК».

Дух конференції, виступи товаришів підтвердили, що комуністи університету правильно сприйняли і прагнуть реалізувати ідеї і принципи, закладені в резолюціях XXVII з'їзду КПРС і XIX Всесоюзної партконференції.

Гостра критика на адресу парткому дає підстави стверджувати, що партійне керівництво перебудовою в університеті не відповідає ще високим вимогам, які партія пред'являє сьогодні до всіх нас, комуністів.

Як відзначається в постанові конференції, партком не зумів корінним чином перебудувати стиль і методи своєї роботи, роботи партійних організацій факультетів, кафедр та підрозділів.

Серйозні претензії пред'я-

вили комуністи з приводу відсутності в трудових колективах університету справжньої критики і самокритики, порушення гласності і незадовільного розвитку демократизації партійного і громадського життя. І це повинно послужити для новообраного парткому предметним уроком, який не можна забувати.

Партком для комуністів, а не назпакі. А це означає, що у всіх своїх справах члени парткому повинні спиратися на людей, комуністів і безпартійних, враховувати їх думки та інтереси, радитися з ними по всіх важливих питаннях життя і діяльності університету.

Прийнята партконференцією постанова містить не лише глибокий аналіз наших прорахунків і недоліків, але й конструктивний заряд для майбутніх конкретних справ на всіх напрямках ідеологічної, учбово-виховної, наукової та господарської роботи.

І ще один висновок, який напрашується з усього ходу партконференції: жодний склад парткому, жодні лідери, навіть найенергійніші і принципові, — не зможуть своїми силами перевернути величезну брилу справ, які чекають наших рук, нашої ініціативи, бажання змінити стан справ до кращого. Потрібна ділова активність всіх і кожного — комуніста, комсомольця, безпартійного. Без цього найкращі рішення будуть приречені на провал.

В ході виборів не обійшлося без накладок. Судячи за заявою, зробленою молодим комуністом В. Боголюком (істфак), у протоколі лічильної комісії не було прізвища комуніста, вписаного ним у бюлетень. Очевидно, драматизувати цей факт не слід, бо кожному зрозуміло, що одне — два дописаних прізвища не могли вплинути на результати голосування в цілому. Однак цей випадок примушує всіх нас замислитися над почуттям обов'язку, партійною совістю.

У нелегкий і відповідальний час ми живемо, впевненість у правоті наших планів і устремлень дає підстави сподіватися, що перебудова в університеті, нехай і нелегко, але набере силу. Отже, є смисл трудитися, є смисл проявити себе сповна.

Перебудова живе і набирає силу

СКЛАД ПАРТИЙНОГО КОМІТЕТУ, ОБРАНОГО НА У ЗВІТНО-ВИБОРНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ ОДУ 27 ЖОВТНЯ Ц. Р.

1. Анісімов Ю. М.
 2. Аніщук В. В.
 3. Бошко Ю. П.
 4. Глібов В. В.
 5. Зелінський І. П.
 6. Калустьян Л. Х.
 7. Коваль І. М.
 8. Копит М. Х.
 9. Кулаженко С. І.
 10. Мариняко С. А.
 11. Мірошніченко Н. А.
 12. Нунікян Е. О.
 13. Пережнюк Б. А.
 14. Попов Г. Я.
 15. Складенко М. І.
 16. Федчук О. П.
 17. Чайковський О. В.
 18. Щербань М. Т.
- На першому засіданні парткому його секретарем був обраний В. В. Аніщук. Заступниками секретаря обрані: В. В. Глібов — з ор-

ганізаційної роботи, І. М. Коваль — з ідеологічної роботи.

31 жовтня ц. р. відбулося перше робоче засідання новообраного парткому, на яке були запрошені секретарі парторганізації факультетів, кафедр, окремих підрозділів.

На парткомі розглянуті наступні питання:

1. Про створення комісії та розподіл обов'язків серед членів парткому.
2. Про першочергові заходи по реалізації рішень V загальноуніверситетської звітної-виборної партконференції.
3. Про підготовку до святкування 71-ї річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Склад комісії при парткомі буде опублікований в одному з найближчих номерів «ЗНК».

І. М. ПОПОВА, професор кафедри філософії гуманітарних факультетів:

Свій виступ присвятила питанням внутріпартійної демократії. Зокрема, нагадавши про інструкції з журналу «Партійна життя» № 16, вона сказала, що інструкції не сприяють розвитку ініціативи і активності рядових комуністів. Парторганізація завдяки багатоступінчатим виборам позбавлена можливості впливати на вибори секретаря парткому.

До того ж склад парткому вже обговорювався заздалегідь і, виходячи з принципу демократичного централізму, ми повинні виконати відповідні вказівки.

Якщо зараз ми не можемо обирати секретаря парткому прямим голосуванням, то ми можемо обговорити кандидатури і рекомендувати їх на секретаря.

Такий же порядок може бути прийнято і стосовно кандидатур на міську і обласну партконференції.

О. КЕФАК, студент V курсу юрфаку:

Гостро критикував роботу університетської бухгалтерії. Вирай погано забезпечується харчування студентів у їдальнях та буфетах. На думку виступаючого, студентське самоврядування — не більше ніж кампанія, що навізується «зверху»: з'явилася ще одна структура.

Л. Х. КАЛУСТЬЯН, голова профкому співробітників ОДУ, доцент. Промовець нагадав, яку увагу приділила XIX Всеукраїнська партконференція соціально-економічним та побутовим проблемам, тому, чим покликаний серйозно і глибоко займатися і профспілкові організації університету. Він підкреслює неправильне ставлення партійних органів міста та області до соціальних проблем вузу. Ніколи так гостро не стояла проблема з житлом. Всі ці питання мають пряме відношення до розстановки та виховання кадрів.

Виступаючий критикував роботу тресту ресторанів, що не проявляє жодної турботи про студентські їдальні та буфети. Він висловив думку про необхідність відновлення ліквідованого тресту студентських їдальень.

Далі виступаючий зупинився на питаннях трудової дисципліни і правильного добору кадрів. За його словами, останнім часом кадрові питання вирішувалися без участі парткому.

Він запропонував клопотати перед відповідними інстанціями про відновлення в університеті поліграфічної бази.

Є. М. ПРИСОВСЬКИЙ, доцент філфаку. Промовець детально зупинився на проблемах української мови, до якої зростає інтерес як в університеті, так і за його межами.

В Одесі створено товариство шанувальників української мови, в університеті на ряді факультетів деякі предмети читатимуться українською мовою. У цьому благодієльному русі готова взяти участь і кафедра української літератури.

Далі Є. М. Прісовський зупинився на проблемі єдності слова і діла. Як приклад розходження слова з ділом він вказав на відомі рішення Ради Міністрів СРСР і постанову лютевого Пленуму ЦК КПРС стосовно невикористання студентів на сілгоспроботах і невиконання цих рішень на місцях.

Промовець критикував існуючий в університеті порядок, коли викладач не може потрапити на прийом до проректора, бо ніколи не відомо, коли той знаходиться на своєму службовому місці.

Торкаючись оцінки роботи парткому, Є. М. Прісовський сказав: якщо порівняти з тим, як партком працював у різні роки, сумніваюсь, що можна задовільно оцінити цю роботу.

Г. Є. ДЕДЯКІН, голова Ради ветеранів ОДУ. Рада ветеранів університету координує роботу 158 ветеранів війни, 286 ветеранів праці, 58 ветеранів Збройних Сил. Ветерани — люди з великим життєвим, громадським і партійним досвідом. Вони проявляють великий інтерес до того, як парторганізація університету перебудується, як позбавляється стереотипів, чи не стає партком додатком до адміністрації.

Велика група ветеранів працює в товаристві «Знання», очолюваному ветераном війни професором Орзіхом. Багато ветеранів беруть участь у роботі з молоддю, стараються передати їм такі моральні цінності, як почуття обов'язку, честь, совість, правдивість, милосердя, співчуття.

На завершення тов. Дедякін закликав адміністрацію і парткому університету приділяти більше уваги потребам і турботам ветеранів.

М. І. АБРАМОВ, директор УЕМ. Питання створення матеріально-технічної бази в університеті вирішуються дуже повільно, і навіть гальмуються з боку окремих товариств. Лише в 1990 р. можуть приступити до будівництва приміщення для майстерень. Наші парторганізації та громадські організації недостатньо працюють з людьми.

Виступаючий піддав критиці звітну доповідь парткому. Тов. Пережнюк та інші члени парткому навіть не були в колективах.

Важко визнати роботу парткому задовільною, сказав на завершення М. І. Абрамов.

В. І. НИКІТИН, доцент, декан хімнау:

Говорячи про успіхи хімічного факультету у справі перебудови вищої школи, комуніст Нікітін відзначив забезпечення набору цільовими договорами на 120 процентів, а також створення на хімнау інженерного центра під керівництвом професора А. А. Еннана.

До проблем факультету виступаючий відніс скорочення набору на хімнау до 40 чоловік — неабудуманне рішення, що не виходить з державних інтересів. Замовлення шкіль на вчителів-хіміків зростають. У цьому році вперше таке замовлення не було виконано. І це за старого набору 60 чоловік. З 600 вчителів хімії в школах Одеської області лише 360 мають вищу хімічну освіту, це негативно позначається і на екологічному стані області — широких масштабів набуває хімічна некомпетентність у виробничій сфері та гербіцидів.

Слабка матеріальна база хімнау. Необхідно відремонтувати хімічний корпус. Скорочується аудиторна база. Якщо вирішувати питання нестачі аудиторій за рахунок самоушільнення — порушуються санітарні норми, правила охорони праці, що призводить до ризику профзахворювань. Тов. Нікітін запропонував проводити виїзні засідання парткому на факультетах, щоб краще знати і вирішувати факультетські проблеми.

Ю. П. БОШКО, секретар комітету комсомолу ОДУ. У звітній доповіді ми не почули, які рішення були прийняті на попередній звітній-виборній партконференції і як вони виконувалися парткомом та комуністами.

Стосуючись проблеми студентського самоврядування, комсомольський ватажок відзначив, що це питання не може ефективно вирішуватися без співучасті викладачів.

Виступаючий говорив про формальну участь студентських представників у вченій раді університету. Це відбувається ще й тому, що студентів ніхто заздалегідь не знайомить з питаннями і матеріалами, які повинні обговорюватися.

В університеті, сказав на завершення Ю. П. Бошко, дуже хороша бібліотека, але вона страждає від поганого до неї ставлення. Справа честі всіх нас — перетворити бібліотеку в серйозний осередок культури.

Л. М. ТЕРЕНТЬЄВА, доцент кафедри філософії природничих факультетів:

Серед студентів відсутній дух і культ навчання. Студент поставлений в такі умови, що не може повноцінно навчатися. Багато учбового часу йде на колгосп та ін. В умовах вільного відвідання лекцій не проявляється відповідальність студентів і викладачів за якість отриманих знань.

Демократія на виборах зашилася такою з часів адміністративно-бюрократичної системи. Ми беремо участь у багатоступінчатому голосуванні, в якому я бачу лише недоліки — кулуарність в обговоренні кандидатур. Чому не було гласного обговорення майбутнього парткому? У виступах кожного кандидата повинна

звучати його програма. Можна проводити прями вибори секретаря парткому.

Сьогодні багато говориться про розходження слова і справи. Ми поки що тільки в першому класі демократії.

В. Я. ХМЕЛЬНЮК, перший секретар Одеського міського Компартії України:

На думку виступаючого, у ході підготовки до звітної-виборної партконференції в університеті не все було зроблено для широкого обговорення можливих кандидатур з використанням демократичних принципів. Зокрема, не була використана університетська багатотиражка як орган парткому.

В університеті чимало серйозних гострих проблем, які були обійдені у виступах товариств. Увагу більше зосередили на порядку проведення виборів, забувши про головне, про те, заради чого працює великий колектив вашого усього закладу. У цьому відношенні ваша конференція значно програв порівняно з іншими звітними-виборними зборами у місті.

Далі тов. Хмельнюк зупинився на проблемах, якими займається Одеський міський комуніст. Зокрема він підкреслює, що сьогодні комуністи міста ширше інформуються про всі справи у місті та області. Розповів про труднощі, особливо, у сфері житлового будівництва. 263 співробітники університету стоять на квартирному обліку — всього в місті на квартирному обліку 80 тисяч сімей. В цьому році буде збудовано 9 тисяч квартир. Збільшиться кількість житла, що буде в господарстві. Шукаються нестандартні шляхи будівництва.

Виступаючий зупинився на інших соціальних проблемах, розповів про вирішення продовольчої проблеми, відзначив складне екологічне становище у місті та регіоні.

Ю. С. РОМАНОВ, зав. відділом астрономічної обсерваторії ОДУ:

Робота парткому за останні три роки була гіршою, порівняно з минулими. Щоправда, протягом останніх місяців відчувалося прагнення вирішити деякі проблеми.

Виступаючий відзначив, що партком проявив пасивність у справі поповнення партійних рядів, мало уваги приділяв поєднанню учбового і наукового процесу в університеті, питанням еколого-економічного та естетичного виховання. Тов. Романов запропонував створити раду з екологічних проблем і проводити комплексне екологічне навчання на всіх факультетах.

М. Т. ЩЕРБАНЬ, редактор газети «За наукові кадри»:

Говорячи про демократизацію і гласність в університеті, тов. Щербань піддав критиці позицію парткому відносно публікації в газеті критичних матеріалів. Щоб публікувати серйозні статті, потрібні документи — сказав виступаючий. Я був позбавлений можливості скористатися ними. Так було з питанням професора Сіноуова, студента Хейфіца, так званих «екстремістів» на фізфаці.

Коли залишалось півтора місяця до партконференції, я звернувся у партком з пропозицією розгорнути в газеті підготовчу кампанію, дати можливість колективу висловитися з приводу майбутнього складу парткому. Мені було сказано, що ці заходи проводяться не будуть.

Далі тов. Щербань згадав ряд критичних публікацій газети «За наукові кадри», на які партком не відреагував. Не було прийнято жодного рішення по публікаціях в газеті.

Виступаючий далі відзначив, що йому важко пояснити, чому жоден із тиражів «ЗНК», підготовлених спеціально до конференції, до рук делегатів не потрапив, як це намічалось.

Багато говориться про концепцію розвитку університету. Але наявні учбові програми та інструкції чіткої, всебічної зв'язаної концепції що враховує б своєрідність нашого університету, підміняти не можуть. Роботу парткому задовільною не вважаю.

С. КІЧМАРЕНКО, голова студентського профкому:

У звітній доповіді я не почув важливого питання — про наш студентський дім. В цьому році ми поселили в гуртожитках майже всіх студентів. Виступаючий зупинився на проблемах студентського життя — практично немає дирекції студентства, в 6-му гуртожитку несправна сантехніка, в дев'ятому не встановлений ліфт, немає гарячої води, також несправна сантехніка, в четвертому — комендант працює вже три місяці і матеріально не відповідальний, схожі проблеми й у інших гуртожитках. Харчування у студентських їдальнях та буфетах повинно бути поліпшено.

Для ремонту гуртожитків треба створити оплачувані студентські бригади, а не наймати

кооператорів, які вже продемонстрували незадовільну якість ремонту. Поки що це питання не вирішується. Намічено передати гуртожитки під контроль відповідних факультетів.

А. А. ЖАБОРЮК, доцент філфаку:

Багато хто з вас учора дивився по телебаченню, як готувалася і проходила звітно-виборна конференція на «Рост-сільмаші». Там відкрито обговорювалися кандидатури парткому, було обговорення в газеті. Дуже боляче і образливо, що всього цього не було у нас. Лише там, де біля керівництва партійною організацією стоять люди, котрі душою вболівають за перебудову, щось змінюється.

Нам було сказано, що кандидатури в партком обговорювалися. Ми просимо зачитати цей список, але виявляється, що це кримінал — хіба припустимо таке на четвертому році перебудови?

Виступаючий піддав критиці практичну проведення партзборів на кафедрах, де керувалися вказівкою парткому не проводити відкриті партзбори кафедри.

Партком не виступив з жодною серйозною ініціативою по перебудові, — сказав тов. Жаборюк. — Не може погодитися з пропозицією визнати роботу парткому задовільною.

В. П. ВАЩЕНКО, декан істафаку, доцент. На думку виступаючого, перебудова в університеті з основних напрямів триває, хоча в деяких підрозділах і пробуксовує. У нас відсутня сміливість у постановці питань, відсутня гласність.

Зупинившись на позитивному досвіді розвитку студентського самоврядування на істафаці, В. П. Ващенко підкреслює, що комітету комсомолу треба більше уваги приділяти вдосконаленню виховної роботи в академічній групі, а також ліквідації недоліків в організації студентського самоврядування, які в ряді випадків пояснюються перестраховкою і формальним підходом до важливої справи. У зв'язку з цим критикував проректора Л. О. Ануфрієва і голову профкому Л. Х. Калустьяна.

Доцент В. П. Ващенко, підтримав ідею про відновлення в університеті видання «Ученых записок ОГУ».

І. П. ЗЕЛІНСЬКИЙ, професор, ректор ОДУ. Користуючись присутністю на партконференції ряду керівних працівників, хоча зупинився на тому, що завжди здійснюють концепції розвитку університету. Завжди слабка матеріальна база. У США на підготовку одного спеціаліста у вищому університеті витрачають понад 60 тисяч доларів. У нас, в УРСР — п'ять — шість тисяч карбованців. Виробництво платиме вузу за спеціаліста 3 тисячі карбованців — цього вистачить лише на стипендію для студента. На забезпечення учбового процесу за останні роки ми витратили 3 мільйони карбованців із коштів, зароблених на науці.

Ми платимо гроші і за шкоду, завдану не нами. Змушені 3 роки ремонтувати приміщення бібліотеки, яке зруйновано міською тепломережею.

В генплані Одеського університету була виділена територія площею 34 гектари. Зараз залишилось 12 гектарів, з яких 6 займає дитячий санаторій. Університет розміщений у 86 будівлях, розкиданих по всьому місту. Виступаючий запропонував міським властям забрати всі приміщення університету і взаємні спорудити єдиний університетський комплекс.

Гостро стоїть питання етичного та естетичного виховання. На базі нашого університету необхідно створити загальноміську кафедру історії релігії, етики і естетики.

Ректор зупинився на гострих екологічних проблемах, згадавши, зокрема, питання будівництва Березького хімікомбінату. І. П. Зелінський закликав усіх делегатів, що будуть обрані на районні та міську партконференції, звернутися з партійним запитом про неможливість будівництва Березького хімікомбінату.

О. С. ПОПОВИЧ, перший заступник завідувачого відділом науки та учбових закладів ЦК КП України. Тов. Попович, висловлюючи свої враження від конференції, відзначив, що митингову частину демократії ми якимось освоємо, але демократія нам потрібна не лише для душі, але й як виробничу необхідність. Треба організувати спільну творчість людей. У рішенні ЦК КП України по Донецькому університету було вказано, що партком університету не виявив і не надав гласності всім застійним явищам у колективах.

Уся справа в тому, кого ви обереде до складу парткому, чи зможуть вони конструктивно організувати роботу. На завершення тов. Попович побажав учасникам конференції морального здоров'я та успіхів.

С. П. АППАТОВ, зав. кафедрою нової і новітньої історії зарубіжних країн, професор: Не все в діяльності парткому оцінено в доповіді самокритично. Це стосується роботи по перебудові учбового процесу (вільне відвідання лекцій), демократизації внутріуніверситетського життя (студентське самоврядування, включення значного числа студентів до вчених рад та ін).

Не розкрито в доповіді і проблема інтеграції науки і навчання. Погані справи з комп'ютеризацією у процесі навчання суспільствознавчих дисциплін. С. П. АППАТОВ вважає такий підхід неправильним.

На думку виступаючого, українською залишається політична культура вихованців університету. Вони не можуть розібратися в суті політичних процесів, механізмів. Можливо, слід впровадити в програму навчання курс «Основи політології». Неформальні об'єднання — явище позитивне, прогресивне. Нам треба ввійти у ці формування, підняти на щит усе те хороше, здорове, корисне, що закладено в них. Тоді ми зуміємо боротися з окремими проявами в цьому русі екстремізму, націоналізму та ін. Ми повинні контролювати громадські рухи, а не сахатися них. Бути в гущі людей.

Н. М. ШЛЯХОВА, декан філологічного факультету, професор:

Комуністи філологічного факультету, — сказала вона, — як і весь народ беруть активну участь в змінах, що відбуваються в процесі перебудови. Але це — специфічна участь.

На нараді деканів філологічних факультетів в Москві нам надали право самим складати нові плани. Такі плани були розроблені і відправлені. Пізніше ми чекали, а прислали нам ленинградські плани, які були осуджені всіма. Коли ми висловили з цього приводу власну позицію, виходячи з нових умов, нам дорікали — то партком, то тов. Ануфрієв, за словами якого факультет займається самоуправством.

Ми перебудовуємося, не розуміючи смислу цієї перебудови.

Професор Н. М. Шляхова піддала гострій критиці університетську фотолaborаторію, яка невідомо на кого працює. Факультет пізніше ченав виконання замовлень.

Чи потрібне нам підготовче відділення? На думку Н. М. Шляхової, воно себе не виправдовує з усіх точок зору.

О. І. ГЕРАСИМОВ, секретар партбіюро фізфаку, доцент:

Про матеріально-технічну базу. Об'єднати лабораторний корпус. Але це — справа майбутнього і, можливо, досить віддаленого. Вихід треба шукати сьогодні. Орендовані саякі-такі підвальні приміщення. Спасибі й на цьому. Але умови праці тут погані: сирість, темрява, «сусіди». Ми сподіваємося на ініціативу керівництва НДЧ.

Комп'ютеризація. У зарубіжних вузах увага до даного питання настільки велика, що інколи парк ЕОМ оновлюється до кількох разів на рік, постійно оновлюється бібліотека банку даних, викладачі систематично навчаються мови машин. У нас поки що цього немає. Нічого говорити і про комп'ютерну техніку.

Самоврядування. Неправильний підхід у нас в цьому питанні. Ми вимагаємо негайних якісних результатів або ж випускаємо все на самоплин, кидаемся з крайності в крайність. Ми ще тільки вчимося демократії. Ми звикли йти в руслі вказівок. Гадається, парткому тут є над чим замислитися.

26 октября состоялся очередной семинар актива организаций и землячества иностранных учащихся университета, на котором были рассмотрены важные вопросы организации учебы, бытовых условий и отдыха иностранных учащихся.

Центральное место на семинаре заняло рассмотрение вопроса о роли актива иностранных учащихся в обеспечении надлежащего порядка в общежитии и создании необходимых для этого условий.

Состоялся деловой разговор лидеров организаций и землячества иностранных учащихся с директором студгородка Л. Г. Сырицей о выполнении иностранными студентами правил и норм проживания в общежитии и деятельности в этом направлении администрации студгородка.

Со стороны актива было высказано ряд конкретных предложений по участию иностранцев в работе студсоветов общежитий. Были поставлены вопросы об упорядочении обязанностей должностных лиц, сотрудников общежитий. В частности, аспирант из Индии Рао Нарасимха предложил сократить должность ночного коменданта и создать оплачиваемые бригады

по ремонту лифтов, сантехники, мебели и т. д. из числа студентов.

Поднятые вопросы и высказанные предложения были приняты директором студгородка к рассмотрению.

Большое внимание в работе семинара было уделено совершенствованию и поиску новых форм участия иностранных студентов в органах студенческого самоуправления и улучшения работы интерсовета.

Лидеры землячества и организаций иностранных учащихся высказали ряд критических замечаний в адрес комсомольской и профсоюзной организации университета и факультетов по поводу недостаточного вовлечения студентов-иностранцев в органы студенческого самоуправления.

Были внесены также несколько предложений относительно

льно возможности участия представителей иностранных учащихся в ученом совете университета наряду с советскими студентами.

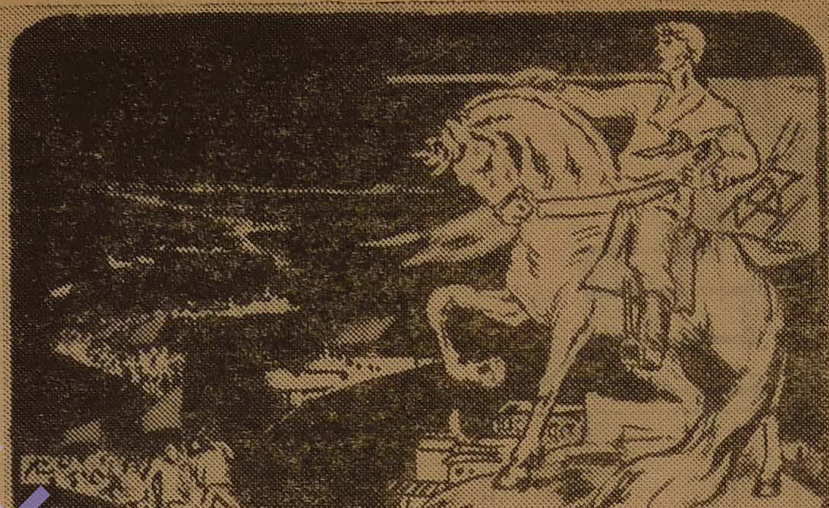
Зам. секретаря по интерработе С. Мухаметшина выступила с интересной программой совершенствования студенческого самоуправления в университете и участия в нем студентов-иностранцев.

Принято решение сначала обсудить эти проблемы в организациях и землячествах и определить приемлемую форму участия иностранцев в органах самоуправления на очередном заседании студенческого актива университета.

На семинаре также обсуждали опыт шефских связей молодежи Одесского трамвайно-троллейбусного управления и афганских студентов. Представителю комитета комсомола ТТУ от имени лидеров землячества и организаций иностранных учащихся был вручен памятный сувенир в честь 70-летия ВЛКСМ с пожеланиями дальнейшего развития дружеских связей.

В работе семинара принял участие зам. декана по РИУ С. С. Федорко.

В. ЖУКОВА,
инспектор деканата по РИУ.

Первые плакаты революции

Выставка политического плаката, экспонировавшаяся на ул. Дерибасовской, несомненно сделала заметным явлением в жизни города. До поздней ночи толпились у витрин неравнодушные зрители. Если бы кому-то из этих людей напророчили повышенный интерес к политическому плакату 3—4 года назад, они просто расхохотались бы такому «пророку» в лицо...

Упадок революционного плаката произошел не вдруг: сколько шедевров в этом жанре явилось в годы гражданской войны... Думаю, вряд ли кто знает, что первые советские почтовые открытки, выпущенные в Одессе, представляют собой политический плакат.

Мне известны пока две такие миниатюры, выпущенные в 1920 г. Всеукраинским государственным издательством в Одессе. На одной из них изображен конный красногвардеец с красным знаменем в руке, ведущий за собой пролетарские массы. Здесь же лозунг: «Товарищ! отчего ты еще не в партии коммунистов, которая 3 года ведет пролетариат от победы к победе?» На другом плакате — рабочий на фоне дымящихся труб заводов и фабрик. Лозунг: «Красная Коммунистическая рать, поднявшая знамя восстания против капитала, с каждым днем растет и крепнет! Товарищ! Докажи, что ты не дезертир! Спешь в ряды коммунистов — сознательных, лучших пролетариев!»

Некоторое замешательство может вызвать то обстоятельство, что оба плаката, как указано на обороте, отпеча-

таны в... Париже фирмой Н. Плимус. Курьез этот объясняется просто. До революции в Одессе существовала известная фирма А. А. Новака и К. Ф. Побуды. Занималась она изготовлением различных клише методами цинкографии, фототипии, хромолитографии, граверными работами. «Новак и Побуда» делали открыточные, газетные книжные клише, снабженные фирменным знаком ИП в латинском исполнении. На почтовых открытках в рекламных целях этот криптоним расшифровывался как парижская фирма. Известны очень интересные, редкие сюжеты, запечатленные в этом издании: плакатные выставки 1910 г., разгрузка судов на одесском рейде и т. д.

Как свидетельствуют адресные справочники, А. А. Новак не уехал в эмиграцию, и заведение функционировало, очевидно, и в начале 20-х годов. Помещалось оно в доме, расположенном между Соборной площадью и ул. Нежинской. Выпуская новые открытки, издатели по каким-то причинам вынуждены были использовать старые клише открыточных оборотов.

К сожалению, остаются неизвестными имена художников, открывших историю политического плаката в советской Одессе. Быть может, восстановить их, отыскать другие экземпляры этой раритетной серии помогут наши читатели.

О. ГУБАРЬ.

На фоторепродукции С. Калмыкова — открытка из собрания М. Пойзнера.

СТАРШЕМУ БРАТУ И СОРАТНИКУ

70 лет тому назад была основана организация, названная именем вождя революционного пролетариата Владимира Ильича Ленина — Ленинский комсомол. Он прошел сложный и трудный революционный путь, и сумел с честью пронести высокое имя, зажечь им сердца молодых на подвиги во имя торжества идеи социализма.

Его герои погибали на фронтах гражданской войны, стояли в первых рядах строительства нового общества, защищали свою Родину в годы Великой Отечественной войны, поднимали разрушенные города и села. Это они, комсомольцы, с настойчивостью и энтузиазмом, плечом к плечу с коммунистами в самые трудные моменты жизни страны находили правильные решения, не теряли силы духа и веры в счастливое будущее.

И сегодня ВЛКСМ играет огромную роль в жизни страны и в процессах, происходящих в мире. Несмотря на тяжелое время застоя, на процветание бюрократизма и формализма молодежная организация не переродилась. Да, у нее много проблем, противоречий, недостатков, формального бездействия, что было признано со всей прямотой и откровенностью на XX съезде ВЛКСМ. Именно XX съезд ВЛКСМ был призван дать правдивую картину положения в комсомоле, вскрыть недостатки и причины, их порождающие. В этой сложной исторической ситуации комсомол заявил о себе как реальная политическая сила, взял на себя ответственность за вовлечение в перестройку всей советской молодежи.

Как подчеркнул в своем выступлении Генеральный секретарь ЦК КПСС тов. М. С. Горбачев на XXVII съезде КПСС: «Будущее во многом определяется тем, какую молодежь мы воспитываем сегодня. Это задача всей партии, всего народа. Это самая важная коренная задача Ленинского комсомола. Молодежь у нас трудолюбивая, готовая к подвигу и самопожертвованию, преданная социализму».

И мы действительно смогли убедиться в этом. Я хочу от имени всех афганских студентов поздравить своих советских друзей с прекрасным праздником — юбилеем ВЛКСМ. Память о погибших войнах-интернационалистах, навечно останется в сердцах афганских людей как символ мужества и героизма.

Саид Саламуддин Нироманд,
студент V курса юрфака.

Азбука Киевской Руси

Алфавит — это запись языка. Каждая его буква — ген. Как генетика раскрывает жизнь, так и алфавит раскрывает жизнь языка.

В 1988 г. исполняется 1000 лет введения алфавита и школы Великим князем Владимиром на Киевской Руси. Основой принятия в 988 г. литературного языка и открытия государственной школы явились праславянские, древнеславянские разговорные языки и частные школы.

125 лет прошло со времени создания кириллицы, когда она начала свое официальное массовое шествие по Киевской Руси.

Для зерен Кирилла и Мефодия почва на Руси оказалась плодородной, а просторы — благоприятными. Русский язык стал межнациональным языком общения.

А. ЕФИМОВ,
член Педагогического общества УССР.

Предисловие... к песне

Эта заметка — приглашение и своего рода реклама, информация к размышлению и попытка поиска единомышленников.

Итак, приглашение. Ждем вас 5 ноября на концерте Леонида Позена в зале ОТИХП (ул. Петра Великого 1/3), начало в 16.30. Билеты продаются там же, в студклубе. Справки по телефону 20-91-36. Заинтересовались? Вряд ли. Каждый день мы равнодушно проходим мимо десятков стандартных афиш с малоизвестными именами...

Информация к размышлению. В октябре в Таллине проходил II Всесоюзный фестиваль авторской песни. Попасть на него, пройдя многочисленные отборочные конкурсы, удалось немногим. В их числе был и студент Киевской консерватории скрипач Леонид Позен. Авторитетное жюри, в составе которого были такие корифеи жанра, как Татьяна и Сергей Никитины, Ада Якушева, Вероника Долина, Александр Городницкий, Евгений Клячкин, Вадим Егоров, отметило авторские композиции молодого исполнителя. Он стал одним из призеров фестиваля.

Теперь о поиске единомышленников. Тем, кому небезразлично творчество Бориса Пастернака, Николая Гумилева, Саши Черного, Ильи Эренбурга, интересно будет услышать песни на их стихи. В программе также песни ленинградских, московских, киевских авторов. Ждем вас!

Н. БАРСУКОВА,
председатель клуба авторской песни «Пангея», аспирант ОГУ.

Кондулу Ставрину приехала в Одессу из Греции.

Сейчас она учится в нашем университете, на 1 курсе истфака.

Все ей нравится — и большая интернациональная семья, и аудиторные занятия, и, конечно, сам красавец-город.

Фото В. Пашука.

ПРЕПОДАВАТЕЛЬ ГЛАЗАМИ СТУДЕНТА

(Из зарубежного опыта)

Прошлогодня попытка анкетирования студентов с целью учета их мнений о качестве работы преподавателей вызвала в университетском коллективе реакцию оживленную и неоднозначную. Большинство коллег, по-моему, не сомневается в принципиальной нужности такой анкеты, считает ее введение делом прогрессивным. Многие, однако, высказывали сомнения насчет содержания конкретных вопросов анкеты, а также того, как обрабатывались и учитывались ее результаты.

В практике многих зарубежных вузов подобное анкетирование с успехом применяется уже много лет. Недавно подробной информацией на эту тему поделился неоднократно бывавший в нашем университете Морис Шварц, ректор университета города

Беллингхэм в США.

Там при ученом совете действует специальная группа тестирования, которая занимается проведением подобных опросов. Выполняются они лишь по индивидуальным просьбам преподавателей. Результаты опроса считаются конфиденциальной информацией, составляющей собственность преподавателя; другим лицам она выдается только с его письменного разрешения. И хотя проведение опроса зависит, таким образом, от доброй воли преподавателя, представить такие данные о себе считается в ряде случаев очень желательным, фактически необходимым, например — при избрании по конкурсу, для продвижения в должности, для получения надбавки к окладу за педагогическое мастерство. По данным

центра тестирования, в этом университете опросы охватывают, как правило, около 80 проц. учебных групп. Они не проводятся в группах, где меньше пяти студентов, а также там, где курс ведет не один преподаватель, а несколько.

Ныне действующий вопросник разрабатывался семнадцать лет назад с особым вниманием к демократичности и объективности его формы. Разработка была поручена специальной комиссии из преподавателей и студентов. Комиссия собрала 60 различных характеристик, определяющих качество преподавания. Этот исходный перечень был предъявлен каждому из преподавателей вуза с просьбой

(Окончание на 4-й стр.).

ПРЕПОДАВАТЕЛЬ ГЛАЗАМИ СТУДЕНТА

(Окончание. Начало на 3-й стр.)

оценить значимость каждого пункта в преподавании его конкретного предмета. Ответы позволили отбросить часть пунктов, а оставшиеся были направлены для обсуждения на заседаниях всех кафедр. В конечном итоге в вопросник вошли лишь 12 характеристик, которые получили одобрение подавляющего большинства кафедр. Вот эти вопросы:

1. Хорошо ли данный преподаватель готовится к занятиям?
2. Соответствуют ли его задания целям изучаемого курса?
3. Умеет ли ясно и четко объяснять материал?
4. Поощряет ли у студентов активность и независимость мышления?
5. Всегда ли принимает разумные вопросы и помогает ли найти на них ответы?
5. Проявляет ли справедливость и рассудительность в выставлении оценок?
7. Соответствуют ли его контрольные материалы целям изучаемого курса?
8. Всегда ли можно получить у него консультацию?
9. Разъясняет ли экзаменационные и зачетные требования?
10. Устанавливает ли на занятиях хороший контакт со студентами?
11. С учетом всех факторов, как вы оцениваете этого преподавателя?
12. С учетом всех факторов, как вы оцениваете изучаемый курс?

Анкетирование по этим вопросам проводится на одном из занятий преподавателя, который на это время выходит из аудитории, уступая место сотруднику группы тестирования. Результаты преподаватель сможет получить лишь после своего зачета или экзамена.

Каждую из 12 позиций анкеты студенты оценивают одной из пяти оценок — «плохо», «неважно», «средне», «хорошо», «отлично». При оценке оценки переводятся в баллы — от 0 до 4. Статистическая обработка данных выполняется на ЭВМ, которая накапливает в памяти результаты всех проводимых в течение семестра опросов. Поэтому, кроме результатов опроса, касающегося его самого, преподаватель получает также таблицу, которая позволяет сравнить средние значения его

личных оценок по каждому пункту со средними значениями этих оценок в университете в целом (для студенческих групп соответствующей численности).

В бланке анкеты предусмотрено место для дополнительных комментариев студента. Сотрудник, проводящий анкетирование, должен дословно перенести их в отчет, вручаемый позднее преподавателю.

Профессор Шварц как-то рассказывал, что именно эти комментарии представляют для него особый интерес, когда он знакомится с результатами анкетирования своих студентов. Как и суммарные оценки, выставленные по пунктам, они позволяют определить, что у тебя в этот раз получилось, а что — не очень. В комментариях встречаются дельные замечания, которые можно с пользой учесть, читая свой курс в следующем семестре.

Из сказанного выше видно, что такое анкетирование студентов преследует две цели. Во-первых, оно является эффективным средством «обратной связи» для преподавателя, помогает ему находить пути улучшения своей работы; во-вторых — служит одним из показателей для оценки преподавателя администрацией.

Думается, что и у нас оба этих аспекта должны быть одинаково важны. Для этого, возможно, стоило бы исключить анкетирование студентов из функций деканатов, поручив его университетским социологам, с предоставлением им необходимых средств. Очевидно, стоит всем вместе подумать и над совершенствованием формы анкеты, которая сейчас кажется громоздкой и перегруженной лишними деталями. Наверное, хорошо было бы обсудить ее на заседаниях кафедр, в студенческих коллективах, а затем рассмотреть результаты обсуждения на факультетских советах. Может быть, окажется целесообразным несколько дифференцировать эту форму с учетом специфики отдельных факультетов.

Хочется надеяться, что анкетирование студентов о качестве работы преподавателя станет вскоре привычной и эффективной формой нашей работы, одним из действенных факторов действительной перестройки в университете.

П. ВОЙЦЕХОВСКИЙ,
ассистент кафедры
теоретической и прикладной
фонетики английского
языка ОГУ.

ОГОЛОШЕННЯ

Урочисті збори студентів, викладачів і співробітників університету відбудуться 4 листопада ц. р. о 16.00 в актовому залі на Пролетарському бульварі, 24/26.

Збір учасників святкової демонстрації о 8.15 7 листопада біля головного корпусу університету.

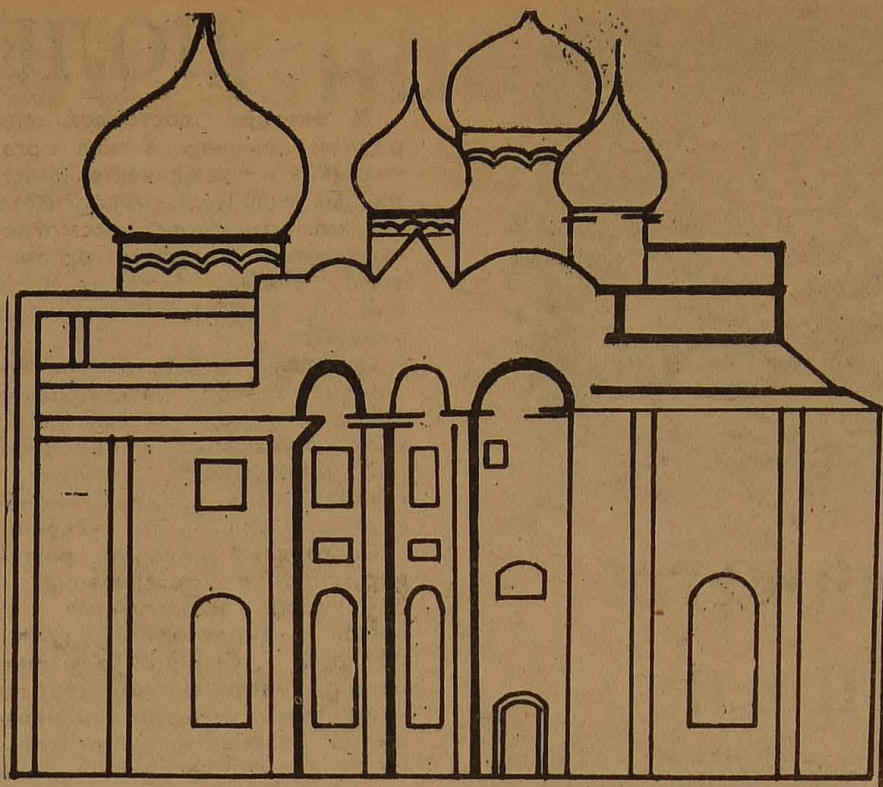
5 листопада ц. р. студентський клуб спільно з комітетом комсомолу ОДУ організує добродійну дискотеку у фонд допомоги Нікарагуа. Початок о 19.00; фойє аудиторного корпусу гуманітарних факультетів.

Наукова бібліотека проводить передплату на зарубіжні журнали на мікрофішах на 1989 рік.

З пропозиціями і заявками просимо звертатися у читальний зал періодики НБ.

Просимо відповісти на наступні запитання: чи вважаєте ви доцільним репродукування іноземних науково-технічних журналів? Чи необхідне розширення репродукування і якими найважливішими виданнями, що вас цікавлять, треба доповнити список репродукованих журналів?

НБ ОДУ.

Подорож російською північчю

Київське бюро подорожей «Спутник» з 23 вересня по 2 жовтня організувало захоплювальну туристичну поїздку для учасників будагонів різних вузів України. У поїзді взяли участь студенти Одеської, Кримської, Ровенської, Київської, Кіровоградської, Дніпропетровської, Запорізької, Донецької областей.

Першим на шляху нашого турпоїзда було старовинне місто Псков. Ми відвідали фортеці Ізборск і Печери,

Ізборський монастир. Це чудові архітектурні споруди, що підкорюють спокоем, красою фресок, дзвіниць, іконостаса, величчю кріпосних стін.

Після Пскова ми прибули до Ленінграда. У цьому багатому пам'ятниками та музеями місті ми відвідали тільки Петропавлівську фортецю і здійснили екскурсію містом, яка була організована досить формально.

Наступного дня ми потрапили в Новгород. Бачили Новго-

родський кремль із Софійським собором. Софія — символ мудрості. На куполі собору — золотий голуб. З ним пов'язана давня легенда. Коли йшли міжусобні війни, місто було затоплене в крові. Одного разу прилетів голуб, сів на купол собору і, побачивши весь той жах, скам'янів. Припинилися війни, місто більше не піддавалося нападу, і голуб став символом миру і благополуччя.

Ми залишили це тихе місто і вирушили далі, на північ у Вологду. Дерев'яні будиночки, невеликі церкочки — у місті відчувається Росія XVIII—XIX століть. На березі Волги розташовані Софійський собор і церква Олександра Невського. Чудовий вигляд на річку відкривається з кріпосних стін собора. Береже Вологда і пам'ять про поета Костянтина Батюшкова, уродженця цього міста.

Наступною на нашому шляху була Кострома. Тут запам'ята-

ся парковий куточок відпочинку «Берендеевка» — казкове містечко дитинства.

Після Костроми турпоїзд повернувся до Києва.

Хотілось би, щоб такі поїздки були краще організовані. А враження від самотніх мистецьких півночі залишило в пам'яті всіх учасників подорожі.

А. ЧЕРЕВЧЕНКО,
студентка II к. юрфаку.
Малюнок автора.

Пам'яті Алеко Константинова

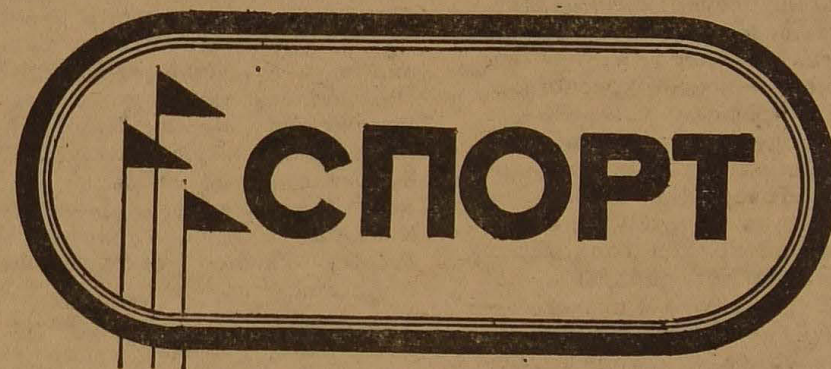
Ім'я видатного болгарського письменника-сатирика Алеко Константинова золотом виکارбовано на меморіальній дошці у вестибюлі головного корпусу (Петра Великого, 2) Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. На початку вісімдесятих років тут він навчався на юридичному факультеті, брав активну участь в суспільному житті, познайомився з кращими зразками російської революційної демократичної літератури. Пам'ять про автора циклу реалістичних оповідань «Бай Ганьо» свято шанується і сьогодні.

Цими дням на філологічному факультеті університету відбулися літературні читання, присвячені Алеко Константинову. Слово про письменника виголосив професор, доктор філологічних наук І. М. Дузь. Студенти, що вивчають болгарську мову та літературу, прочитали ряд сатиричних оповідань, виконали болгарські народні пісні. Одеський поет-гуморист Костянтин Сергієнко розповів про перекази творів Алеко Константинова на українську мову та прочитав свої гуморески.

З великою увагою студенти вислухали виступ Генерального консула НРВ Василя Андонова, який розповів про популярність письменника в Болгарії, про вшанування його пам'яті.

На завершення читань студенти та гості оглянули фото та книжкову виставку.

Л. РИКУН,
студентка I курсу
філфаку.

Збірна команда ОДУ з художньої гімнастики у складі С. Шведової, І. Рогачової, С. Жбанкової, Л. Сичової та Т. Рослякова взяла участь у Всесоюзних змаганнях університетів СРСР в м. Іваново. Технічно команди були підготовлені дуже добре, в їх складі були майстри спорту та кандидати у майстри спорту. У вертій боротьбі наші дівчата посіли друге місце.

Студентка I курсу філфаку Л. Сичова стала абсолютною чемпіонкою у багатоборстві (вправи з булавами, м'ячем, скакалкою).

Студентка I курсу філфаку Т. Рослякова зайняла третє місце.

В Мінську з 5 по 10 листопада проводиться традиційна матчова зустріч міст-героїв з плавання, присвячена 71-й річниці Великого Жовтня. Збірна команда ОДУ, яка запрошена до участі в цих змаганнях, має у своєму складі 12 чоловік. Хочеться побажати їм успіхів.

16 жовтня 1988 р. збірна команда ОДУ брала участь у міській легкоатлетичній естафеті. Команда посіла друге місце. Вся траса розбита на 10 етапів. На першому — команда педінституту, у складі якої виступав олімпійський чемпіон Г. Авдєєнко.

* * *

Теніс. Результати участі в іграх XIV Спартакіади Мінвузу УРСР, що проходила в м. Ужгороді з 23 вересня по 1 жовтня ц. р.

Загальне V місце з одинадцяти команд-учасниць. Сильно зіграли дівчата: стопроцентний результат в окремих та парних зустрічах показали Ольга Курлова (I курс РГФ), Ольга Сорокіна (I курс філфаку). Невдало зіграли чоловіки (С. Лебединський та В. Лозоватський). Удвох вони принесли команді одне очко у вісімнадцяти зустрічах.

Результат міг би бути значно кращим, якби команда була посилена хоча одним гравцем-мужчиною.

УВАГА!

Протягом п'яти років в ОДУ не культивувалась боротьба. Нині є можливість ввести спеціалізацію з таких видів спорту: боротьба класична, вільна боротьба, боротьба дзю-до (жіноча, чоловіча), боротьба самбо.

З вищеперелічених видів з числа студентів стаціонарного відділення будуть зкомплектовані збірні команди чотирьох видів боротьби, які виступатимуть на змаганнях міського та республіканського масштабу. Крім того, планується вести професійно-прикладну фізичну підготовку студентів з оволодінням навиків і елементів боротьби.

Також плануються заняття у гроспрограх груп дітей 10—14 років з двох видів (дзю-до і класична боротьба).

З. БАРСЬКА,
старший викладач
кафедри фізвиховання.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-Центр, вул. Петра Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24, 1-й поверх, кімната 9.

ДЗВОНІТЬ:

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.

тел. 23-84-13.

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкомов и комитета комсомола Одесского государственного университета им. Мечникова. (На украинском языке).

Друк. тип. «Чорноморська комуна» Одеського обкому КП України, пл. 50-річчя СРСР, 1. Тираж 1000 прим. Обсяг 0,5 аркуша формату газети «Правда». Зам. № 13039